

Akad. Val.	Temos pavadinimas
Bendrosios nuostatos	
1	<p>1.1. Kvalifikaciniai ir elgesio reikalavimai B kategorijos kelių transporto priemonių vairuotojams. Kelių transporto priemonių vairavimo teisės įgijimo sąlygos ir tvarka.</p> <p>1.1.1. Vairuotojo darbo psichofiziologija ir profesinis patikimumas, vairuotojo asmeninės savybės, jų įtaka saugiam transporto priemonių valdymui. Vairuotojo etika. Atsakomybė už savo ir kitų asmenų saugumą.</p> <p>1.1.2. Tarptautiniai ir Lietuvos teisės aktai, susiję su kelių eismu ir transporto priemonių naudojimu.</p>
1	<p>1.1.3. Bendrosios nuostatos vairuotojams, pareigos. Rizikingos eismo situacijos, galimybės jas numatyti. Vairuotojo budrumas ir reakcija.</p> <p>1.1.4. Vairavimo elgsenos pasikeitimas dėl alkoholio, narkotikų, vaistų, dvasinės būsenos ar nuovargio. Neblaivumo (girtumo) ar apsvaigimo nustatymo tvarka, atsakomybė už patikrinimo vengimą.</p> <p>1.1.5. Vairavimo rizikos veiksniai susiję su kelio būklės, atmosferos sąlygomis, dienos ar nakties meto. Transporto priemonės stabilumas. Saugus atstumas iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, sustojimo ir stabdymo kelias. Stabdymo kelio priklausomybė nuo važiuojančios transporto priemonės greičio, meteorologinių sąlygų, kelio dangos būklės. Saugus atstumas iki priekyje važiuojančios transporto priemonės, atsižvelgiant į vežamo krovinio ypatybes. Įvairios galimos slidžios vietos ar kliūtys, pasikaikančios keliuose. Pagrindiniai ekologiško ekonomiško vairavimo principai.</p>
1	<p>1.1.6. Rizikingos eismo situacijos ir galimybės jas numatyti. Nesudaryti pavojingų situacijų ir atitinkamai reaguoti patekus į tokias situacijas. Vairuotojų budrumo ir dėmesio kitiems eismo dalyviams svarba Rizika, susijusi su įvairių tipų transporto priemonių judėjimu bei vairavimu skirtingais matymo laukais. Apsaugos priemonių naudojimo svarba.</p> <p>1.1.7. Korupcijos keliamos grėsmės eismo dalyviams supratimas, neskatinėti ir netoleruoti korupcijos apraiškų.</p> <p>1.1.8. Specifiniai veiksniai, susiję su kitų eismo dalyvių patirties stoka ir labiausiai pažeidžiamomis eismo dalyvių kategorijomis.</p> <p>1.2. Svarbiausios sąvokos, naudojamos Kelių eismo taisyklėse.</p> <p>1.2.1. Sistemos „Vairuotojas - automobilis – aplinka“ grandžių įtaka eismo saugumui. Eismo įvykių rūšys, grupės. Eismo įvykių priežastys, pasekmės, eismo dalyvių pareigos įvykus autoavarijai.</p>
1	<p>1.2.2. Eismo įvykių statistika. Vairuotojo veiksmai kritinėse situacijose.</p> <p>1.2.3 Atsakomybės rūšys ir jų taikymas už KET, aplinkos apsaugos, darbų saugos, priešgaisrinių reikalavimų pažeidimus, korupcijos pobūdžio nusikalstamas veikas, susijusias su kelių eismu.</p> <p>1.2.4. Kelių transporto priemonių, krovinių (bagažo) ir gyvybės draudimas. Draudimo rūšys ir rizikos grupės. Eismo įvykio deklaracija ir jos praktinis pildymas.</p> <p>1.2.5. Dokumentai, kuriuos būtina turėti eksploatuojant transporto priemones. Apmokestinti keliai.</p> <p>1.2.6. Pėsčiųjų, keleivių dviratininkų ir mopėdų vairuotojų, važnyčiotųjų, gyvulių varovų, raitelių pareigos. Šių eismo dalyvių galimi pažeidimai, keliantys grėsmę saugiam eismui.</p>
Kelio ženklai, ženklinimas	

4	<p>2.1. Kelio ženklų klasifikacija, paskirtis, forma, spalva, reikšmė.</p> <p>2.1.1. Įspėjamieji ir pirmumo ženklai.</p> <p>2.1.2. Nukreipiamieji ir draudžiamieji kelio ženklai.</p> <p>2.1.3. Nurodomieji ir informaciniai kelio kelio ženklai.</p>
4	<p>2.1.4. Paslaugų ženklai ir papildomos lentelės.</p> <p>2.1.5. Kelio ženklų naudojimas, galiojimas ir statymas.</p> <p>2.1.6. Kelio ženklų kombinacijų reikšmė.</p> <p>2.1.7. Kintamos informacijos kelio ženklų pavyzdžiai.</p> <p>2.1.8. Vairuotojo atsargumas.</p>
2	<p>2.2. Kelių ženklinimas:</p> <p>2.2.1. Kelių ženklinimo rūšys, spalva, ženklinimo charakteristikos.</p> <p>2.2.2. Pratybos kelio ženklų, skiriamųjų ženklų ir ženklinimo reikšmėms įsisavinti.</p> <p>2.3. Kelių transporto priemonių nuosavybės teisė, registravimas, skiriamieji ženklai, jų naudojimas.</p> <p>2.4. Naudojimo pažeidimo įtaka saugiam eismui. Vairuotojų pareigos skiriamaisiais ženklais pažymėtoms transporto priemonėms.</p>
2	2.5. Kurso kartojimas, konsultacijos, kontrolinis patikrinimas.
Eismo tvarka	
2	<p>3.1. Įspėjamųjų signalų rūšys, paskirtis, naudojimas. Įspėjamųjų signalų įtaka saugiam eismui.</p> <p>3.2. Kelių transporto priemonių vairavimo ypatybės tamsoje ir esant blogam matomumui.</p> <p>3.3. Šviesos prietaisų naudojimas:</p> <p>3.3.1. Transporto priemonių šviesos prietaisų naudojimo tamsiuoju paros metu ir esant blogam matomumui taisyklės.</p> <p>3.3.2. Transporto priemonių vairavimo ypatybės tamsoje ir esant blogam matomumui.</p> <p>3.3.3. Šviesos prietaisų ir rūko žibintų naudojimas, galimos klaidos ir grėsmė saugiam eismui.</p>
2	<p>3.4. Transporto priemonės dinaminis gabaritas (važiavimo koridorius). Vairuotojo pareigos prieš pradėdant važiuoti, keičiant važiavimo kryptį, persirikiuojant.</p> <p>3.5. Draudžiamos vietos apsisukti, pavojai ir pasekmės.</p>
2	<p>3.6. Važiavimo greitis įvairiais keliais ir specifiniais atvejais. Greičio įtaka saugiam eismui, draudimai.</p> <p>3.7. Lenkimas, pralenkimas, apvažiavimas. Lenkimo tikslingumas ir pavojai. Lenkti draudimo vietos, klaidos ir pasekmės.</p>
2	3.8. Sustojimas ir stovėjimas. Vietos, kur draudžiama sustoti ir stovėti. Sustojimas ir stovėjimas neapšviestuose kelio ruožuose tamsoje ir esant blogam matomumui. Priverstinis sustojimas, grėsmė saugiam eismui.
2	3.9. Pratybos eismo tvarkai įsisavinti. Kontrolinis patikrinimas.
Kelių eismo reguliavimas, važiavimas per sankryžas	
2	<p>4.1. Šviesoforai, jų rūšys, signalų reikšmės, eismo dalyvių pareigos.</p> <p>4.2. Važiavimo per reguliuojamas šviesoforais sankryžas taisyklės, eismo dalyvių pareigos. Galimos klaidos. Grėsmė eismo saugumui.</p>
4	4.3. Reguliuotojas, jo signalai.

	4.4. Važiavimo per reguliuotojo reguliuojamas sankryžas taisyklės, eismo dalyvių pareigos. Galimos klaidos ir grėsmė eismo saugumui.
4	4.5. Nereguliuojamų sankryžų rūšys. Važiavimo per lygiareikšmes ir nelygiareikšmes nereguliuojamas sankryžas taisyklės. Galimos klaidos ir grėsmė eismo saugumui.
2	4.6. Eismo dalyvių pareigos, kai reguliuotojo signalai prieštarauja šviesoforo signalams bei (arba) pirmumo ženklams. 4.7. Eismas ratu. Sankryžų maketai. Dažniau pasitaikančios gatvių eismo su tramvajais situacijos.
2	4.8. Kurso kartojimas, konsultacijos, kontrolinis patikrinimas.
Specifinės eismo sąlygos	
1	5.1. Eismas per geležinkelių pervažas. Geležinkelio pervaža, pervažų rūšys ir naudojami šviesoforai. Saugumo priemonės važiuojant per pervažą. Veiksmai priverstinai sustojus geležinkelio pervažose. Keleivių išlaipinimo iš priverstinai sustojusios transporto priemonės ir atvažiuojančios bėginės transporto priemonės mašinistui duodamų stabdymo signalų taisyklės. Važiavimo apribojimai ir draudimai, galimos jų nesilaikymo pasekmės.
1	5.2. Eismo ypatumai automagistralėse, greitkeluose. Eismo ypatumai tuneliuose. 5.3. Eismas gyvenamojoje zonoje. Eismo ypatumai gyvenamosiose zonose ir kiemuose. 5.4. Maršrutinis transportas. Vairuotojų pareigos keliuose, kuriuose yra juosta maršrutiniam transportui. Galimi pavojai, važiuojant paskui keleivinį transportą, pro stoteles, žmonių susibūrimo vietas.
1	5.5. Neįgaliųjų vairuojamų transporto priemonių, pažymėtu skiriamuoju ženklu, eismo ypatumai. 5.6. Specialiųjų tarnybų transporto priemonių eismo ypatumai. Eismo dalyvių pareigos operatyvinių tarnybų transporto priemonių atžvilgiu.
1	5.7. Krovinių vežimo lengvuju automobiliu taisyklės, bendrieji reikalavimai vežant pavojingus krovinius, negabaritinius krovinius. Krovinių pakrovimas ir iškrovimas, tvirtinimas, įtaka saugumui ir aplinkai. 5.8. Keleivių (bagažo) vežimo lengvuju automobiliu taisyklės. 5.9. Gyvūnų vežimo lengvuju automobiliu taisyklės. 5.10. Mokymas vairuoti.
1	5.11. Motorinių transporto priemonių vilkimo būdai, taisyklės, vairavimo ypatumai, galimi taisyklių pažeidimai, grėsmė eismo saugumui.
1	5.12. Eismo įvykių priežastys. Eismo įvykių priežasčių ir prevencinių priemonių aptarimas. 5.13. Veiksmai, eismo įvykio atveju; priemonės, kurių turi imtis vairuotojas po eismo įvykio ar kito įvykio, įskaitant avarinius veiksmus (įspėjamųjų ženklų išdėstymas, avarinės šviesos signalizacijos įjungimas, keleivių išlaipinimas, pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems, gesintuvų naudojimas), taip pat teisingų ir išsamų duomenų (informacijos) apie eismo įvykį pateikimą skambinant bendruoju pagalbos telefonu 112. 5.14. Eismo įvykio deklaracija, pildymo tvarka.
2	5.15. Pratybos. Kurso kartojimas. Kontrolinis patikrinimas.
Transporto priemonių aktyvus, pasyvus saugumas, ekonomiškumas, ekologiškumas, vairavimas	
1	6.1. Aktyvus, pasyvus, po avarijos ir ekologinis saugumas. Saugos diržų, atramų galvai, vaikų vežimo ir kitų pasyvaus saugumo reikmenų naudojimo taisyklės. 6.2. Aktyvus saugumas ir jėgos, veikiančios transporto priemonės. Šoninis slydimas, stabilumas, pravažumas, informatyvumas. 6.3. Saugos faktoriai, susiję su transporto priemone, krovniais ir keleiviais.
1	6.4. Ekonominio transporto priemonių vairavimo pranašumai, faktoriai, turintys įtakos ekonomiškam vairavimui, svarbiausios šio vairavimo taisyklės: 6.4.1. Degalų taupymas; 6.4.2. Teršalų išmetimo ribojimas.
1	6.5. Techniškai netvarkingos transporto priemonės eksploatavimo įtaka saugiam eismui, aplinkai, gamtai. Transporto priemonių pateikimas privalomajai techniniai apžiūrai, periodiškumas ir atsakomybė.
0,5	6.6. Transporto priemonės gedimai, draudžiantys transporto priemonės eksploatavimą ir tolesnį važiavimą su ja. 6.7. Vairuotojo pareigos, kai transporto priemonė neatitinka techninių reikalavimų.

0,5	6.8. Įvairių kelių ypatybės, stabdymo ir sustojimo kelias bei laikas. Vairuotojo veiksmai kritinėse eismo situacijose. 6.9. Eismo srauto prognozavimas. 6.10 Žemėlapių skaitymas ir maršruto planavimas. Elektroninių navigacijos sistemų naudojimas.
2	6.11. Kurso kartojimas, konsultacijos, įskaita.
Transporto priemonių techninė eksploatacija, pagrindiniai gedimai, darbų sauga	
1	7.1. B kategorijos transporto priemonių agregatų, sistemų ir prietaisų paskirtis, jų išdėstymas, naudojamos eksploatacinės medžiagos ir jų keitimo periodiškumas, techninės eksploatacijos gedimų požymiai. 7.2. Variklio bendroji sandara. Variklio mechanizmai, veikimo principai. 7.2.1. Aušinimo ir tepimo sistemų paskirtis, techninės eksploatacijos gedimų požymiai, pagrindinės detalės. 7.2.2. Maitinimo sistemos paskirtis ir rūšys, priešgaisrinė sauga. Gedimai, turintys įtakos aplinkai ir saugiam eismui; 7.2.3. Variklio uždegimo, paleidimo sistemų veikimo principai. 7.2.4. Elektros šaltiniai ir imtuvai, jų eksploatacijos ypatumai. Automobilio apšvietimo ir signalizacijos prietaisai, jų gedimai, draudžiantys eksploatuoti kelių TP. 7.2.5. Išmetimo sistema.
1	7.3. Vairo mechanizmas, vairo mechanizmo stiprintuvas. 7.4. Transmisijos bendroji sandara. 7.4.1. Sankabos, pavarų dėžės, varančiojo tilto bendroji sandara, veikimo principai. 7.5. Važiuklės bendroji sandara. 7.6. Stabdžių sistema, bendroji sandara, veikimo principas. 7.7. Stabdžių paskirtis, naudojamos eksploatacinės medžiagos, eksploataciniai reikalavimai, naudojami skysčiai, sąlygos, draudžiančios eksploatuoti TP. 7.8. Stovėjimo stabdžio eksploatacija.
1	7.9. Stabdžių įtaisų, greičio ribotuvų pagrindinės dalys, veikimo principai, naudojimo ir kasdieninės priežiūros taisyklės. 7.10. Stabdžių antiblokavimo sistemos (toliau – ABS) naudojimo taisyklės. 7.11. Rėmo, ratų pakabos, ratų ir padangų bendroji sandara, eksploataciniai reikalavimai. Sąlygos, draudžiančios eksploatuoti padangas. 7.12. Darbų sauga keičiant ratą. 7.13. Degalai, filtrai, diržai, variklio alyva, transmisinės alyvos, aušinimo skystis, stabdžių skystis, jų keitimo periodiškumas. 7.14. Priekabos paskirtis, sukabinimo su transporto priemone įrenginys, taisyklingas sukabinimas (atkabinimas), darbų sauga. Priešgaisrinė sauga.
1	7.15. Privalomosios techninės apžiūros periodiškumas. 7.16. Dažniausiai pasitaikantys gedimai: 7.16.1. Dažniausiai pasitaikantys gedimai: vairo, pakabos, važiuoklės. 7.16.2. Dažniausiai pasitaikantys gedimai: stabdžių, padangų (ratų). 7.16.3. Dažniausiai pasitaikantys gedimai: variklio, išmetamųjų dujų šalinimo sistemos, apšvietimo ir šviesos signalizacijos prietaisų. 7.16.4. Dažniausiai pasitaikantys gedimai: priekinio stiklo ir valytuvų, galinio vaizdo veidrodžių, garso signalo ir saugos diržų.
2	7.17. Kurso kartojimas, konsultacijos, įskaita.

Mokytojas

A.Ramanauskas

Prienų „Žiburio“ gimnazija

Įmonės kodas 190189676

J. Basanavičiaus g. 1, Prienai

Tel.: +37031952430

+37031981446

**KET TEORINIO MOKYMO
PROGRAMA**

„B“ kat. vairuotojų mokymas
Viso 60 val.